

მშობლები

№ 13

1917

შინაარსი. ეშმაკის მოწოდება—ეშმაკი. წითელი მხი-
რულება—პოდბიპენტა. მიკიტნის ჩივილი—გოგია. დეპე-
შები. ფურნის წინ—ვ. რუხაძე. ვარლამური. მოხსენება—

როკოკო. სამელოვიარო წერილი—გურული ბიჭი. როგორ
მოხდა.

კარკატუკები ბედნიერი ოჯახი. დათვის ქკუა. ერთი
მათანი. დაკრძალვა ბიუროკრატ მთავრობადისა.

ბედნიერი ოჯახი

„მე მიყვარს ბალი ღ ყვავილები“.
(ნიკოლოზ II)

ნიკო შეუდგა ბალის შენებას...
პატარა ლექსო.—ცხენის ქენებას...

აღისა შესტრფის ნახატს, (მშვენებას),
ყველა გრძნობს სიტკბოს და მოსვენებას.

ეშმაკის მოწოდება

ეშმაკო ამხანაგებო! მოხდა ის, რაც მოხდა, რაც უნდა მომხდარიყო, რაც არ შეიძლებოდა არ მომხდარიყო და რის მოხდომას ყველა ჩვენგანი მოელოდა.

ტრადიკულათ დაემხო რუსეთის ძველი მთავრობა და მისი ალავი დაიჭირა ახალმა.

აი რა მოხდა ეშმაკო ამხანაგებო!

ჩვენი ცხოვრების პირობები ძირ-ბუდიანათ შეიცვალა და გადასხვაფერდა. ის არა ჰგავს გუშინდელს, არც გუშინწინდელს და მით უმეტეს გუშინის წინის წინდელს.

ამხანაგებო! ჩვენ აღარა გვყავს მეფხოვეთა შტატები, იმ მეფხოვეთა, რომლებსაც მდაბიო ენაზე „დვორნიკებს“ ვეძახოდით და რომელნიც ჩვენს ეზოებს უმეტეს ნაწილათ არა საიმედო ელემენტთაგან ასუფთავებდენ. მეფხოვეთა ინსტიტუტი მოისპო, როგორც ასეუი და ამგვართ ჩვენ მოვიპოვეთ (?) თავისუფლება ეზოსი. ყველა თქვენგანს შეუძლია გულდამშვიდებით ამოისუნთქოს ეზოს ჰაერით, თუნდაც ის მტვრითა და მხრჩოლავი გაზებით გაჟღენთილ იყოს, ვინაიდან თქვენს მოქმედებას თვალს არ ადევნებს მეფხოვე, ვინაიდან თქვენ თავისუფალი ხართ თქვენს მოქმედებაში.

მე წავალ უფრო შორს! ეშმაკთა ერო! რევოლიუციის ქარიშხალმა მოსპო არა თუ „დვორნიკები“, მან შემუსრა თვით „ქუჩის დარაჯნი“, ანუ „გოროდოვები“. თითოეულ თქვენგანს თავისუფლათ შეუძლია იაროს თვით სისხამ დილიდან, ვიდრე მთვარის ამოსვლამდე ქუჩაში; შეუძლია იაროს ქვაფენილზე და ტრამეის რელსებზე; შეუძლია გაჩერდეს სავაჭროების წინ და შეიხედოს შიგ; შეუძლია გააჩეროს ქუჩაშივე თავისუფლათ მოხეტიალე ამხანაგი და ემუსაიფოს მას რა ენაზედაც და რა საგანზედაც უნდა. ამგვართ თქვენ თავისუფალი მოქალაქენი ხართ ქუჩისა და უფლებე გაქვთ მთელი თქვენი სიფხიზლის დრო (თუშეცა არც ძილია აკრძალული) ქუჩის ასპარეზებს შეალიოთ.

ერო! რევოლიუციის ქარტეხილი არც აქ შეჩერებულა. ის გასაოცარის სისწრაფით ღრმავდება,

გადადის ქუჩიდან ქუჩაზე, უბნიდან უბანში და ანადგურებს ყველაფერს, რაც კი გზად ელობება მის ძლევამოსილ მსვლელობას. ერო! განა შეგეძლო შენ წარმოგედგინა, რომ არ გეყოლებოდა უბნის ზედამხედველები, ანუ როგორც თქვენ მათ უწოდებდით „ოკოლოდონიკები“? რასაკვირველია არა. მაგრამ ეს ეგვრა, ჩვენ აღარ გვყავს უბნის ზედამხედველნი. ერო! ეს გასაკვირი არ იქნებოდა მაშინ, ჩვენ თუ რუსეთიდან გავხიზნულიყავით, მაგრამ ნუ დაივიწყებთ, რომ ჩვენ კვალად რუსეთში ვცხოვრობთ და უბნის ზედამხედველები კი არა გვყავს!

ხალხნო და ჯამათნო! მმუსრავი ხელი რევოლიუციისა უფრო ღრმათ შეიქრა ჩვენს ცხოვრებაში. მან გადალახა უბნის საზღვრები და თვით საბოქოულოსაც თავზარი დასცა. ბოქოული დაეცა! ხალხნო! გესმით თქვენ მთელი საშინელება ამ ტრადიციისა? ჩვენ აღარა გვყავს ბოქოულები, ჩვენ დავრჩით უბოქოულოდ, ჩვენ დავობლდით! მთელი ნაწილი ქალაქისა თავისი ეზოებით, ქუჩებით და უბნებით ჩვენთვის თავისუფალი ასპარეზი შეიქნა და არხენათ შეგვიძლია სეირნობა ყოველ დროსა და ყოველის მიმართულებით.

ამხანაგო ეშმაკებო! თქვენ თავისუფლათ შეგეძლოთ ამოსუნთქვა, თუ ძლევამოსილი მოძრაობა რევოლიუციისა ამ პოზიციებზე შეჩერებულიყო. მაგრამ არა! ის განაგრძობს სვლას და აჰა ეკვეთა კიდევაც ტახტს გუბერნიის მბრძანებელისას და დაემხო იგი. გუბერნატორი მოგვესპო! გუბერნატორი აღარ გვყავს, გუბერნატორი დავკარგეთ! ეს ქორი არ გეგონოთ, ქორი ჩემგან შეთხზული და თქვენს აღსაშფოთებლათ გამოცხადებული. არა ამხანაგებო, არა! ეგ სრული სინამდვილეა და ვაი მას, ვინც სინამდვილეს თვალეში არ შეხედავს, ვინც მის საშიშროებას მთელის სიგრძე-სიგანით არ გაზომავს და ასწონ-დასწონის.

ერო! ხუმრობა სათქმელია: გუბერნატორი არა გვყავსო? ეს რომ ერთი თვის წინათ გვეთქვა! ღმერთო ჩემო, რა მწუხარებას გამოიწვევდა და რა სიხარულის ქარიშხალს გამოიწვევდა ის. შავი დროებიტა და თალხი პროცესიით დაკრძალავდენ მის პატივცემულ გვამს. დღეს კი ხალხი წითელის დროშიტ და წითელი სიცილიტ ეგებება სამწუხარო ამბავს მისი გარდამხობისას. ერო! როდის უნდა მი-

ვადგეთ საზღვარს მწუხარებისას? არასოდეს, არასოდეს, არასოდეს!

სიღრმე რევოლუციონური ქარტახილისა განუზომელია. ყვითელ პანტასავით სცივიან ყვითელ-ნი მინისტრნი და მათ ალაგას ნაცვლად სიყვითლისა აღიმართა დროშა სიწითლისა და დაემხენ მინისტრები და შთანთქა ისინი გაუმადარმა **სტომაქმა საპრობილეთა**. ჩვენ დავკარგეთ ძველი მინისტრები, ჩვენ ჩავყარეთ ისინი საპრობილეთში, ჩვენ დავსვით ისინი ბრალდებულის სკამზე.

ერო ეშმაკეთისაო! განსაცვიფრებლის სისასტიკით ეკვთა ტალღა რევოლუციისა ტახტსა მეფისასა და დასცა იგი.

ამხანაგებო! ჩვენ დავკარგეთ მეფოვენი, ჩვენ წაგვართვეს გოროდოვოები, ხელიდან გამოგვგლიჯეს სტრაჟნიკები, უბნის ზედამხედველნი, გაგვინადგურეს ბოქოულები, მოგვისპეს გუბერნატორები, წარგვიტყვევეს მინისტრები და დავვიმხეს ტახტი მეფისა.

ეშმაკებო! რაღა არის ჩვენი ცხოვრება ასეთ პირობებში? რამ უნდა გაახაროს და დაალონოს ჩვენი გული? რამ უნდა ასაზრდოოს ჩვენი გონება, რამ უნდა გააღვიძოს ჩვენი მხატვრული ნიჭი და რამ უნდა მოგვივლინოს მუზა პოეზიისა?

მეგობრებო! კარგათ დაუფიქრდით ამ მოვლენას, ასწონ-დასწონეთ მისი სიმძიმე! გახსოვდეთ, რომ ჩვენი საყვარელი ქურნალის „**ეშმაკის მათრახის**“ არსებობა მათზე იყო ძირითადად დამოკიდებული, ის იყო საგანი ჩვენის ტანჯვისა და სიხარულისა.

მოქალაქენო! გაიხსენეთ ის დრო, როცა ჩვენი ქვეყანა ერთ ჯაჭვს წარმოადგენდა უწოესობათა და ძალადობისას, გაიხსენეთ ის დრო როცა, ბნი ქრიჭინას თქმისა არ იყოს:

— ყოველი ფეხის გადგმაზე
ისმოდა ჩვენი ვარადა,
მზათ გვქონდა „სცენა“, „იგავი“,
„ვოდვეილი“ და „შარადა“.

ეს დრო წავიდა, ხალხნო და ჯამაათნო, წავიდა ისეთ ალაგას, საიდანაც არავინ დაბრუნებულა. წავიდა და ჩვენ დავრჩით ობლათ, უნუგეშოთ, უმასალოდ.

ეშმაკებო! გთხოვთ, მეტი სიფხიზლე, მეტი დავკირვება და ასწილ მეტი წინდახედულობა გამოი

ჩინოთ. ჩვენი არსებობა საფრთხეშია. თუ რევოლუციონური ქარიშხლის ქროლა ისე გაგრძელდა, ვინ იცის სად მიგვიყვანს.

ერო! დღეს მოთხოვნათა წამოყენების ხანაა, გაუშვებ დროს, გაგიფრინდება! გაგიფრინდება, ველარ დაიბრუნებ! ეს კარგათ უნდა ახსოვდეს თითოეულ ეშმაკს ყოველ დროსა და ყოველ ალაგას.

ჩვენ მოვითხოვთ:

„ეშმაკის მათრახის“ შინაარსის ასალორძინებლათ და მხოლოდ ამისთვის საჭიროა აღდგენილი იქნას განსვენებული ძველი მთავრობა, ან ახალმა მთავრობამ დროიანათ შეითვისოს მისი ტრადიციები! აი ჩვენი მიზანი ამხანაგებო და მოქალაქენო!

მიზნის მისაღწევათ ჩვენვე გამოვიმუშავეთ შესაფერი უტყუარი ტაქტიკა.

აი ისიც:

ყოველი კეთილმოაზრე ეშმაკი ვალდებულია:

ა) ხელი შეუწყოს მექრთამეობის გავრცელებას.

ბ) დაეხმაროს გაპარვასა და დამალვაში ჩვენი ძველ ნაცნობ-შპიონებს (ძველ დოკუმენტთა განადგურებაზე ლაპარაკიც მეტია).

გ) მოახდინოს პროვოკაცია კრებებსა და მიტინგებზე, როგორც ვგ ძველათ ყოფილა.

დ) აუხსნას ფულის მნიშვნელობა ახალი მთავრობის მოხელეთ და „გამოსარჩენის“ როლი ამ დარგის ასაყვავებლათ.

ერთის სიტყვით ყოველი მართლმორწმუნე ეშმაკი უნდა ცდილობდეს თავის რაიონში*) სამასალე ტიპთა გამრავლებას და ამ მიზნის მისაღწევათ, გარეშე ჩემ მიერ აღნიშნულ საშუალებათა, მიმართოს ყოველგვარ ხერხსა და ოინბაზობას.

დედანზე საკუთარს ხელით აწერია:

ეშმაკი.

*) ჩემის აზრით, ამხანაგო ეშმაკებო, მთელი რიგი აქ ჩამოთვლილ მოთხოვნალებათა ჩვენთვის მისაღები და აუცილებელიცაა. მხოლოდ საქმე შემდეგშია: ზემო აღნიშნულ სიტუგა „რაიონში“, ვგონებ, ჩვენ უნდა ვიგულისხმეთ „ტერიტორია“. ამგვარათ, ჩვენი ერთ-ერთი მოთხოვნაა იქნება: ტერიტორიალური ავტონომია ყოველხეთში.

წითელი მხიარულება

(ყანწური სტილით).

მოვიდა გიჟი, შეთიანი
წითელი ფრანტი,
და მთავრობაძეს სასიკვდილო
გამოჰკრა კვანტი.

პენტა.

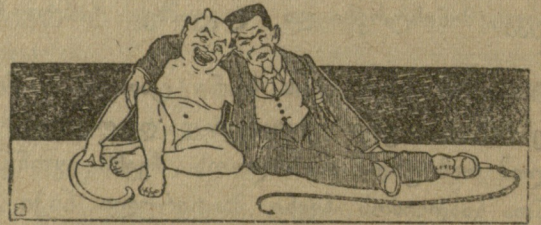
დღეს გადავხუხე სიხარულის
ყანწი წითელი,
სევდა დავკალი, წავაგლიჯე
თავი ყვითელი.
სულს ჩამოვხადე, დაფხრეწილი
პირ-შავი ფარდა,—
ცეცხლის სიცილი ტანში მივლის...
თავშიც ავარდა...
განაყინ გულში გაიშალა
წითელი ვარდი.
ველარ ვეტევი ჩემს ოთახში,
კარში ვავვარდი.
მივქრი ქუჩაში... აღარ მომდევს
თმა-ქერა „შპიკი“
იგი შემძვრალა ბნელს სოროში,
ვითარცა ხელიკი...
წითლად ვხარხარებ, წითლად ვმღერი,
წითლად ვავჰკივი,
აღარ მაშინებს „დესეტნიკის“
მუშტი და კრივი...

გაიგეთ ხალხნო! აქ მოსულა
წითელი ფრანტი
მთავრობაძისთვის, სასიკვდილო
გაუკრავს კვანტი!..

წითლად ნამოსი დელავს ქუჩა
ლიმ ჩამოწნილი,
მოცეკვავს გოგო წითელ „ბანტით“
ტუჩ ჩაკოცნილი.
სახლების თავზე დაფრიალობს
წითელი დროშა,
„შავი აღგება!“ აბა ვინ სთქვა,
ვინ წამოროშა?...
თავი ანებე! დამხვალ ძაღლებს
ნულარ ეხები!

ქუჩის შეუაგულში დავლურს უვლის
ჩემი ფეხები.
ჰე, დაჰკათ ტაში, შეარყიეთ
მთელი ზესკნელი!
და შავს სულეზსა ბინად მივცეთ
კუბრით ქვესკნელი!..
დავჭკრათ საყვირი და მით ვამცნოთ
ყრუ მზეს და მთვარეს,
ბრმა ვარსკლავებსა და შუქურას
სხივ მოვლვარეს,
რომ აქ მოვიდა გიჟი შლეგი
წითელი ფრანტი,
და მთავრობაძეს სასიკვდილო
გამოჰკრა კვანტი!

პოდბიპენტა.

გიჟიბნის რივილი

აფსუს! იშტა ვისა აქვს და ფლავი ვის უღდა
მე კაცი კულამდინ გავიფტქვენი, პასლედნი მწვანი-
ლის ფული მენატრება და ყველა ქეციანი და დო-
ყლაპია ფულის პატრონი გახდა. არა, ხალხნო, რა
დავაშავეთ, რომ ყველა ჩვენა გვდევნის, ყველა
ჩვენა გვწვდება ყანყრატოში! ძველი მთავრობა
იყო და სული ამოგვხადა რაღა! ჩავვიკეტა დუქნე-
ბი და პირღია დაგვყარა. ნელზა ვინო პრადავატ,
საღდათ ბუდიტ პიანიო. ვა, ამ ხალხის ამბავი მი-
კვირს და გამკვირვებია! ბიჭო, პიანი და ნასომი
რომ არის კაცი მაშინ უფრო გულადი და ვაჟაკი
არ არის! კაცს საჩხუბრათა ჰგზანი და ნეუყელი
პადკრებლენია რამე არ უნდა, რომ უფრო გაბე-
დულათ მივიდეს! ეჰ, დავიღუპე და დავითარსე კა-
ცი რაღა! ვიქრობდი ვინაა და იქნება ორიოდ
მანეთი ვიშოვო მეთქი, მაგრამ ბანჩუნეს! თუ რამე
მქონდა, ისიც ზედ წავაქყლიტე. ვა, ეს ახალი

მთავრობა რომ დაწესდა როგორ გამიხარდა! მამენტალნათ გავცოცხლდი რაღა! ბევრი ყვირილით და ურას ძახილით ყელის ძარღვები ჩავიწყვიტე. ერთი ქული მქონდა და იმდენი ვიხადე და ვაფრიალე ჰაერში, რომ ბევრი მოხდით და ზევით შავდებით კიკიროზი შიგ ძირში მივაწყვიტე. ესლა რომ მნახოთ მატროსი გეგონებით. ისე, უკიკიროზოთ, მატრო მორგვალეზული და მადვეს თავზე. ვიფიქრე ახალ თაობამ ქვეყნის საქმე გააკეთა და რაზუმეცა რომ მეც მომეშველება მეთქი.

მაგრამ აქაც მოვტყუილდი,
საქმე არც მათ გამოიკეთეს,
ნააბაროტ დუქნის კარი
უფრო მაგრა დამიკეტეს.

პრიკაშიკი საკანტროლოთ
ჩემ დუქნის წინ აღის-ჩადის,
მერე, კაცო, ამ პირძალთთან
ვზიატკაც რომ აღარ ვადის!

ძველ მთავრობის ხელში მაინც
გარადოვებს ვაყლაპებდი
და ჩუმჩუმათ დუქნის კარებს
როცა მსურდა გავაღებდი.

ჩვენ თუ სმა და ჭამა გვინდა
არ ეძებენ ამ ჩვენ კუჭებს,
ამოტოლა ვირის თავი
ვგდივარ მუქთად, ვყლაპამ ბუზებს.

სად წავიდე, ვის შევივლო,
ღმერთი ცაში დაფრიალობს,
ძირს ხმელეთზე გოსუდარი
ყირამალა კოტრილობს.

ეჰ, ქვეყანამ ჩვენთვის მაიცალა რაღა! ყველა ჩვენ გვიდგა კრიჰაში. არა, მე ისა მკლავს, რომ ყველა უდღეო ფულის პატრონი გახდა და ჩემი შნო და მარიფათი კი ასე უშნოთ იმარხება! ერთი შეხედეთ, ქრისტიანო, ამ ბაზაზებს და შეკაფიკებს რა დღე გაუთენდათ! სადაც ძველ-ძველი წითელი ყუმაში, ჩითი, ან ლენტები ჰქონდათ, მამენტალნათ გაასაღეს. იღბალი უნდა რაღა ყველაფერს!

არა, ეს ხალხი რაღამ გააგიჟა, კაცო! სადაც უნდა და არ უნდა, ვისაც ეკუთნის და არ ეკუთნის, ყველას წითელი ჰკიდია გულზე!

იცოცხლე ამ ბაზაზებსა
დღე დაუდგათ სანატრელი,
გაასაღეს თუ რამ ჰქონდათ,
ყუმაშები ძველის-ძველი.

დედაკაცი გაიგიჟეს,
გამიჯვარდა არ მცემს ხმასა,
ტოყე პროსიტ კრასნი მოდა
ისიც აჰყვა ფეხის ხმასა!

მეებნება: კარაპეტჯან,
კრასნი ცვეტი შამიკერე,
სირცხვილია დედაკაცი
შავებში ნუ დამაბერე.

ბევრი ვებვეწ-ვემუდარე,
მაგრამ როდი დამიჯერა,
ამ ბებერმა, საკალბასემ,
კრასნი მაინც შაიკერა!

ვით კურტანი დიდ ყურებას
ყველამ იცის არ უხდება,
მაგრამ მაინც სხვის შამყურე
ისიც ფეხის ხმასა ჰყვება.

ბარიშნა და კავალერი,
სალდათი და აფიცერი,
ყველა წითლათ ალაპლაპდა
ჩინონიკი, ღვდელი, ბერი.

მეწვანილე, მეკუბოვე,
მეთევზე და თოქმაჩები,
ყველა წითელ ლენტს იკერებს,
გაამდილრეს შეკაფიკები.

ვეზდე, კრუგომ, მთელ ქალაქში,
მოდაშია კრასნი ცვეტი,
ყველას წითელი აბია
ბრძენი იყოს, გინდა ცეტი!

ტუფლი გინდა წითელია,
ზონტიკი და ფელჩატკები,
ნასკი, ჩულქი, პადვიაზკა,
პერანგი და კოვტოჭკები!..

კაცო, თუ წითელშია საქმე გამაგებინონ რა-
ლა! პირდალი ვიყო თუ თეთრი ღვინო კაპლი
გავყიდა. განა წითელი ცოტა მაქვს! წითელი და
მერე რა წითელი. ისეთია, როგორც ჭიაფერის
ვინც იმას არ დაღვეს ან დღე მოკვდება, ან ღამე-
რომელი ღენტი, რომელი ყუმაში შეედრება იმის
ფერს, მაგრამ რომ არ მაყიდინებენ! ვა, ვა, ვა, ვა!
გასაკვირველია უფლის მადლმა! ქალაქში თუ რამ
წითელი საქონელი იყო მამენტალნათ გაიყიდა და
ჩემი წითელი ღვინო კი ბოჭკებში ძმარდება! თუ
ყველაფერი წითელი მოდაშია, მაშ ჩემმა ღვინომ
რა დააშავა, ხალხნო, გამაგებინეთ! თუ ცვეტშია
საქმე, იმისთანა წითელი ქალაქში არაფერი არ იქ-
ნება, თუ არა და რა უნდათ ჩემგან, რას მერჩის
ეს ხალხი!!!

მიკვირს, მიკვირს, უფლის მადლმა,
ვის შეჩივლო, პრამა ბედა,
აღარ ვიცი ამდენ ჯავრით,
ლამის მომივიდეს ბნელა!

მუშტარია და ვერ ვვაჭრობ
არ მომსწრია ეს ჩემ დღეში,
ფულს შახედო, გაგონილა,
არ ჩაიღო ის ჯიბეში?!

რომ შეხვდავ თუმნიანებს
ამიტყუება თავის ფხანა
და ვით კატა მსუქან ძეხვებს,
უთვალთვალე მორიდანა.

მართალია ჩორნი ხოლდით
ვიპარავ, და ჩუმათ ვჭვრები,
მაგრამ ფულით, თავისუფლათ,
რომ მსურს, ისე ვერა ვჭლები.

უნდა ვნახოთ რასა ვგვევარ
ფანჯარაში გაქედლილი,

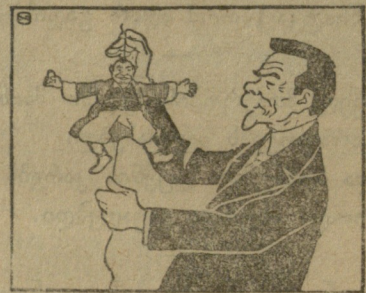
თავი შიგ მაქ, ფეხები კი,
გარეთ არის ვადმოყრილი!

თავს ვიმაღავ, ფართუკი კი
არხენათ დაფრიალებს,
ჩემი კეკე გარეთ მიდგა,
ყარაულათ დამტრიალებს.

სიცოცხლეა განა ესა
შენ საქონელს იპარავდე,
წითელ ღვინოს, ქრისტეს ნაკურთხს,
აქა-იქა რომ მალავდე!

ვა, ვა, ვა, ვა, რა ძნელია
მართალი რომ აღარ გავა,
სხვისი კრასნი ცვეტი ცვეტობს,
ჩემ ღვინომ რა დააშავა?!

გოგია.

დეკანოზი
(ნაწილის სააგენტო)

ოზურგეთი. დეკანოზი დავით ღუმბაძე განწე-
სებულ იქნა ციხის მოძღვრათ. დეკანოზი უკმაყო-
ფილოა მცირე შტატით, მაგრამ აღმასრულებელი
კომიტეტი ჰპირდება გარდა ნიკოკი, დიმიტრისა,
გრიგოლ I. გრიგოლ II. სევერიანე და კოს-
ტანტინესა კიდევ სხვაც ჩარიცხოს მის შტატში. ეს
მოხდება მის შემდეგ, როცა გასინჯულ იქნება პო-
ლიციის საბუთები და შემოწმებულ იქნება „მართლ
მორწმუნეთა“ სია. მაშინ დავითს თანამწირველსაც
დაუნიშნავენ. ხსენებულ ადგილზე უეჭველ კანდიდა-
ტათ ასახელებენ მღ. არ...ბ.—დან. (ვერ გავარჩიეთ).

ბათუმი. ქუჩას მტკიცეთ აქვს გადაწყვეტილი
იერიშით აიღოს აქაური ბასტილია და პეტრეპავ-

ლეს ციხე — ქალაქი თვითმართველობა. ხსენებული ციხის კომენდანტი ვვ. კრინციკი მედგრათ იცავს ციხის ყველა ჯიხურებს (ფორტებს). სხვა და სხვა ჯიხურებში ჩააყენა თავისი ერთგული „პოდ-კომენდანტები“ ფეფელოვი, ყოფილი პროკურორი და სხვები. გუბერნიის ყოფილ მართველს ლიაჩინოვს (აჭარის გამანადგურებელია) აგზავნის აჭარაში იქაური ფორტების დამცველად. ჟანდარმთა უფროსი, გავრილოვი, ოლქის უფროსი იონინი და ძმანი მისნი არხეინათ დასეირნობენ. კრინციკი მათთვის ამზადებს სამადლობელ ადრესს.

ბათუმის ქალთა წლე. კვიმატ რიცხვს, 13 მარტს შესდგა ქალთა წლეს კრება. შლიაპოსან, წრიპინოსანთა კრებას ხელმძღვანელობდა გადაცმული მანდილოსანი გიორგი პოლიექტოვნა კარბელაშვილი. ქალთა წლემ გადასწყვიტა, რადგან არც ერთი ქალი ბათუმში არსებულ კულტურულ-პოლიტიკურ ორგანიზაციებში თავმჯდომარეთ და გამგეობის წევრებათ არ არის ამიტომ დაარსდეს პოლიტიკური პარტია ესფერ ქალებისა. ერთი ორატორი წლეს მტკიცეებს, რომ თავისუფალ რუსეთში დროა ქართველმა ქალებმაც დაგლიჯოს ბორკილები და ფართოთ გაშალონ ხელები. გადაცმული ორატორი ქალებს მოუწოდებს მედგრათ დაიცონ სამშობლო ესდევთა იერიშისაგან... კრება აღრე დაიშალა, რადგან გამგეობის წევრები (ახლად არჩეულები) ლოტო-ფრაპის სათამაშოთ მიიჩქაროდნენ.

ფოთი. (ბუტუნას სეკენტა) მთავრობაძის გარდაცვალებით „ჯავრისაგან“ ქუჩაზე გამოფენილმა ლეგიონმა ხალხმა და ჯარისკაცებმა ააფრიალეს „სამგლოვიარო“ წითელი დიდი დროშები. გაგიჟებული ორატორები იერიქონის საყვირივით მოსტკვამდენ მთავრობაძის გარდაცვალებას და მის ადგილზე ახალის ჩამოსიძებას. ჰაერში ისმოდა ქალაქთა ხმები: გაუმარჯოს ახალს, ძირს ძველი! წინ ამხანაგებო და სხვა. ჭკუიდან შეირყა 36 ორატორი. ყელის ჭლეტი დაემართა 47 მქადაგებელს. ყურის ბარაბანი გაუსქდა 153 მყურებელს. ახალმა მთავრობამ მიიღო ზომები ორატორებისაგან თავის დასაცველად. გამოიწერეს ორი ვაგონი ღინდ-

გილა და ერთი ვაგონი ტათლები. ეს ნივთიერება თურმე საუკეთესო საშვალბაა საღერღელ აშლილ ორატორთა კბილებისა და ბაგეთა შესაკრავად.

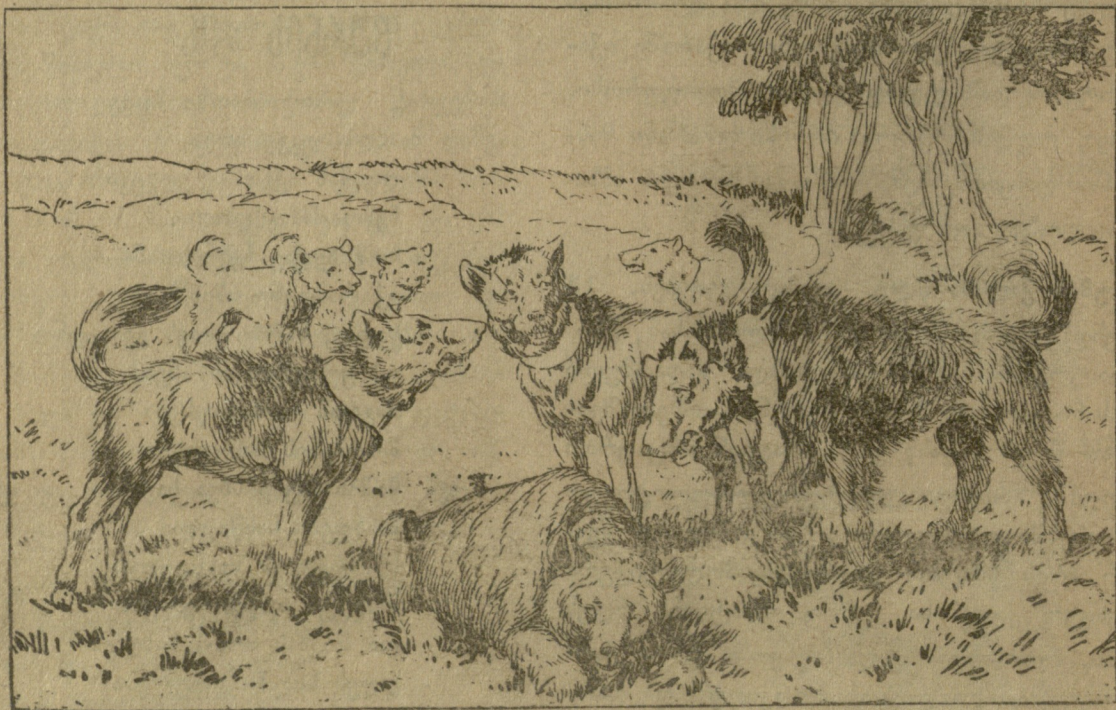
შუკრის ნინ

ოთხ საათზე მოვედით,
ახლა უკვე ათია,
და მას აქეთ აქ ვღვგეართ,
ჩემო ძმო დათია.
ხომ ხედავ ჩვენისთანა
აქ რამდენი ასია?—
სადაც ხალხი თავს ვერ ცნობს,
იქ ყოველთვის ასია.
მიგრამ როს აივსება
მოთმენის საწყაული,
მაშინ სულ სხვა საქმეა:
მოხდება სასწაული.
სწორეთ ამ სასწაულმა
მოგვცა თავისუფლება
და ნიკოს სრა-სასახლეს
ღღეს ხალხი ეუფლება!

ვ. რუხაძე.

დათვის ჭკუა

დათვი ჯერ შკვდარი არ არის!..
 მას სული გაუნაბია!
 უყურებს მტერთა ქიშობას...
 (ათასი ყური აბია!!!)
 და ფიქრობს: — ეჰ, ანეტავი,
 საჩხუბრათ ამრეხილები
 დაერეოდენ ერთმანეთს
 ეგ, კრამოლნიკის შვილები!..

მაგრამ თუ დათვსა, ტყიურსა,
 აქვს ამნაირი მსჯელობა
 სხვებს მეტი მოეთხოვება,
 ჭკვა და შორს გამჭვრეტელობა.

ერთი მათრახი

ჯირითი

როგორც გვახსოვს ამ სურათს ერქვა **ჯირითი**. მასზე გამონახულია ჩვენი ძვირფასი, აწ განსვენებული, ცენზორი. ბევრი სასიამოვნო მოგონებანი გვახსოვს ჩვენ მისგან და ამ მოგონებათა მკვიდრ ალსაბეჭდათ დავხატეთ ეს მშვენიერი სურათი. მართალია ამ სურათს დიდი პოლიტიკური მნიშვნელობა არა ჰქონდა და მის ნებართვას არ მოჰყვებოდა ისეთი საშიშარი კატასტროფა ძველი წყობილებისა, რომლის მოწამე ჩვენ გავხდით, მაგრამ სურათი მაინც აკრძალული იქნა და ჩვენს მკითხველებს წაერთო საშვალეა ამ სამარეველი უციონურმა ქარიშხალმა ჩამოაგდო ამ ბედაური ცხენიდან პატივცემული ცენზორი ჩვენი, მაგრამ სამწუხაროთ მას არაფერი არ უღრძვია და დღეს ისიც თავისუფალ მოქალაქეთ ითვლება.

„ეშმაკის მათრახის“ მხნე

თ ა ნ ა მ უ რ ო მ ე ლ ნ ო!

დაბად და სოფლებად ტახტზედა მჯდომელო!

მაკვირვებს მე თქვენი დუმილი ესოდენ,

კვირენი მიდიან, უერთ არრა ესოდენ.

დაბუნჯდით, როდესაც

ხალხს ენა აესხნა?

დაკუტდით, როდესაც ბორკილი დაესხნა?

გ ა ფ რ თ ხ ი ლ ე ბ თ!

დრო კვიდვას მჩხობლ

კ ა ს უ ხ ს ა გ ე ბ ი

ღ რ თ ა რ ი ს ა ჟ ლ ი რ ლ ი ს

მ ლ უ მ ა რ ი მ ა ნ ბ ე ბ ი

ვარლამური*)

ეს რაღაც კონსტიტუცია,
 რუს ჩვენთვის რო მოუცია,
 ჯერ იყო ერთობ „კუცია“,
 დაიწყო რევოლუცია,
 უმატეს ასი უნცია,
 ძველი მთავრობა ბრუცია,
 სულყველა მონახუცია,
 ზოგზოგი თლა ტუტუცია.
 შეექნათ ფაცი-ფუცია,
 ციხეში თავის ტკუცია,
 მუშას პატივი უცია...
 ჯარს ქურქი შეუქუცია...

და სხვა და სხვა და სხვა.

სამგლოვიარო დეპეშები

(ბუტუნას სსაგენტო)

ფოთი. (ყოფილ პოლიციელებიდან) სასოწარ-
 კვეთილებაში მყოფი პოლიცმეისტერი, დამწუხრე-
 ბული მისი თანაშემწე, მგლოვიარე პრისტავები და
 თვალცრემლიანი ოკოლოდჩნიკები გამოუთქმელისა
 და ჩუმი მწუხარებით აუწყებენ სულიერ ნათესავთა
 და ხორციელ მეგობართ პირველი და მეორე მწყა-
 ლობელის, მესამენი ნაბატონარის და მეოთხენის
 თავადის: მართველა ხოჩანთქისძე მთავრობადის
 უდროვოსა და მოულოდნელ გარდაცვალებას სო-
 ფელ ფსკოეში. განზრახულია გამოსვენება საკუ-
 თარი სახლიდან და დაკრძალვა სოფ. ინგილოში.
 დამარხვის დღე ცალკე იქნება გამოცხადებული.

იქიდანვე. გონება დაკარგული ჯაშუშები,
 თავზარდაცემული ბნელეთის მოციქულები, გზა-
 აბნეული მეზოვეები და დამბლა დაცემული რეაქ-
 ციონერები თვალცრემლიანი ატყობინებენ თავიანთ
 პარტიულ ამხანაგებს თავიანთ იმედის და დაუვიწყარი
 მთავრობადის საკვირველ გარდაცვალებას.

მონსენეპა

მარქსმა, რომ ნახს
 სწორი გზა ხსნის,
 სთქვა: — მდგამარეობა,
 შეგნებას ქმნის...

*) ვისაც ქქანია ბუნდერება ჩვენ სსუფარულ მგოსაა
 ვარლამ ბურჯანაძესთან მუსაიფისა, უველა მიაქცევდნ
 უურადლებას, რომ ლექსთა წყობა, მის მიერ შემუშავებუ-
 ლი, უადრესად ორიგინალური და მოხდენილია. აი ამი-
 ტომაც უსამართლობა იქნებოდა ამგვარ ნაწარმობათათვის
 ჩვენ არ დაგვერქმია „ვარლამური“.

ა მიტომ „ეშმაკის მათრახის“ რედაქციას სრული
 იმედი აქვს, რომ შემდეგისათვის თვით ძვირფასი მამათმ-
 თავარი „ვარლამური“ ლექსთა წყობისა აშხ. ვარლამი არ
 დაგვივიწყებს და მოგვასწოდებს თავისს ნაწარმებს.

და მეც ბაასი თქვენთან მასზე მწადს,
 რაც რომ ამბები მოხდა პეტროგრადს.
 სადაც მცხოვრებნი, სტუქსავდენ კუქებს,
 და პატივს სცემდენ მტარვალთ მუხრუქებს.
 მასთან ითმენდენ ყოველ ვასაქირს,
 რათა სიმძლავრე დაეთრგუნათ მტრის.
 რაც რამ ებადათ, მტრის დასამზობად,
 და თვის სამშობლოს კეთილ საყოფად.
 იყო მოთმენა მეტად სულ გრძელი,
 თუმც ვაქირვებით წყდებოდათ წელი.

აღარც იცვამდენ, აღარცა ჯამდენ,
 ჯანს და სიცოცხლეს ომზე ხარჯავდენ.
 მაგრამ... ოჰ, ღმერთო დახეთ რამოხთაჲ!.
 როგორც აფთარი კუჭი გამოხტა,
 გადასცა პატრონს ულტიმატუმი,
 და შეურყია ცხოვრება ჩუმი...
 დაუყონებლივ მოსთხოვა პური.
 აქ მთავრობაძემ ასცქვიტა ყური,
 და უთხრა— კუჭო შე უბედურო
 შენ მოგცე, მტერსა რით ვემსახურო?!
 მაგრამ კუჭს კუჭთა მოჰყვა ხმაური,
 შეიქნა დიდი აურ-ზაური.
 და ჰა ქარხნებმა მშვიერი მუშა
 „პური“-ს საძებრად ქუჩად გაუშვა
 როცა მიმართეს მათ მფარველ ჯალათს,
 კარი გაელო ეშმაკის ღალატს.
 მან, ვინც ითხოვა იმათგან პური
 ჯილდოთ მიიღო მხოლოდ პანდური.
 არ მისცეს საზღო არც ერთი ლუკმა.
 (აქ კი წავიდა საქმე უკულმა.)
 და როს სიმწვავეთ კუჭმა მუცელი,
 ასწვა, ამართა სიკვდილის ცელი;—
 მაშინ გაიცვნეს მოყვარე, მტერი,
 პასუხიც გასცეს მათ შესაფერი,
 მყის მონობისა დაამხვეს ჭერი
 ზურგსა აღინეს ბოლი და მტვერი.
 და მის ნანგრევზე „ერთობის“ დროშა,
 აღმართეს ქვეყნის დამხობის დროსა.
 მაშ გაუმარჯოს ამ მშვიერ კუჭებს,
 და ვინც ბრძოლაში თვალი დახუჭეს,
 მათ შეანგრის მონობის ზღუდე
 იმათ დაღეწეს მტარვალთა ბუდე.

როკოკო.

ლოზუნგები

მიწა გლახებს.

გლახი—ეი, ამხანაგო მეფურნე! ეს პური კი არა, მარტო მიწაა.

მეფურნე—ღიახაც რომ მიწაა. მე თანახმა ვარ მიეცეს გლახებს მთელი მიწა.

ფონდი

მღ. სარდიონ ჯინჭარაძემ „ეშმაკის მათრახის“ რედაქციას გამოუგზავნა 2 მანეთი ფონდისათვის.

სამგლოვიარო წერილი

კვირას 12 მარტს „ეშმაკის მათრახის“ რედაქციამ მეტად გულის გამწყალებელი ამბავი გვამცნო: გარდაიცვალა ბიუროკრატ დესპოტისძე მთავრობაძეო. ეს თავზარდამცემი ამბავი ელვის სისწრაფით მოედო მთელ გურიას და მწუხრის ზეწარში გახვია ის. სტირის და ქვითინებს მთელი გურია განურვლად სქესისა, მიმართულებისა და წოდებისა. ყველას თვალწინ უდგას მთავრობაძის აჩრდილი და მისი დაულალავი მოღვაწეობის ნიმუში.

მაგრამ ყველაზე დიდია გამოუთქმელი მწუხარება გურიის გლეხ-კაცობისა, ვინაიდან მხოლოდ მას ჰქონდა პირადი ბედნიერება ახლოს გასცნობოდა მთავრობაძეს. აი თუნდაც ფაქტი, თუ როგორ დაახლოებით იცნობდენ გურულები ბიუროკრატ დესპოტისძე მთავრობაძეს. ვინ იყვნენ ნეტარ-ხსენებულნი აღიხანოვ-ერმოლოვ-კრილოვ-ტოლმაჩოვები თუ არ ღირსეული მემკვიდრენი აწ განსვენებული ბიუროკრატ დესპოტისძე მთავრობაძისა? დიახ, ესენი გახლდენ რჩეული მემკვიდრენი მთავრობაძისა, რომელთაც ხალხის გულში სამარადისო ხელთ-უქმნელი ძეგლი აიგეს. ესმით რა გურულებს მთავრობაძის გარდაცვალების დიადი აქტი, მთელი რუსეთის ცხოვრებაში, დაუყონებლივ დაადგინეს: გადახდილ იქნას პანაშვიდი*) განსვენებულის სულის მოსახსენებლათ და წარმოითქვას მქუხარე სიტყვა, რომელშიაც აღნიშნულ იქნება მისი მოღვაწეობის ისტორია. პირველათ, 7 მარტს პანაშვიდი გადახდილ იქნა აუარებელ ხალხის თანდასწრებით ქ. ოზურგეთში, რომელზედაც გამოცხადდენ მრავალი მწირველები. მეორე პანაშვიდი მოხდა დ. ჩოხატაურში 10 მარტს. პანაშვიდს აუარებელი ხალხი მიაწყდა სხვა და სხვა სოფლებიდან; წინ მოუძღოდათ დროშა და მარსელიოზის კილოზე „სულთათანას“ მომღერალთა გუნდი. ტრაპეზზე მრავალი მწირველები გამოჩნდენ. პირველათ სწირა მოქალაქე თ. კიკვაძემ შემდეგ სტუდ. რამიშვილმა და სხვა მრავალმა მთავრობაძე. შეკავშირებულმა გურულებმა დაუყოვნებლივ შემდეგი ლოზუნგები წამოაყენეს: 1) რათა კარგად ისწავლონ ნიშანში სროლა, ადგილობრივი პოლიციის მთელი შემადგენლობა გაიგზავნოს ფრონტზე (სახელდობრ გერმანიაში), და 2) გამოცხადდეს მობილიზაცია ნეტარ-ხსენებულ კრილოვ-ერმოლოვ-

ტოლმაჩოვ-ალიხანოვ ხულიგინისძეებისა და აღძრულ ბქნას შუამდგომლობა მათი უფასო ექსკურსიის მოსაწყობად ირკუტსკში, ვინაიდან, როგორც ვიცით კაცი წერეთლისა, ჩხიკვიშვილისა და სხვათა მრავალთა ვაკანსია თავისუფალი რჩება.

გურიის გლეხ-კაცობის (აწ მოქალაქის) მონღობილობით:

„გურული ბიჭი“.

რობორ მოხდა ეს

(დასასრული)

დიდ დაფაზე, სადაც წინათ ღუმის კომისიების ხსენების აცხადებდნენ, ფურცელი ქაღალდი იყო გაკრული ზედ წარწერით: „ჭრილობების შეხვევა“. იქვე, მაგიდასთან ეყარა ბაშბა, წამლები და შესახვევი მასალები. მოწყალეების და გულმოდგინეთ მუშაობდა.

იქვე ეყარა რძის ცარიელი ბოთლები.

ერთ კუთხეში ჯარის კაცებს დაუგროვებიათ გიმნასტიორაკები, შარვლები და ჩექმები. იქვე ეწყობო რამოდენიმე შწვანეთ შეღებილი ტყვიისმფრქვეველი, რომელსაც გძელწვერა ჯარის კაცი აღდა მცველათ. ჯარის კაცს მთელი ღამის უძილობით თვალები ეხუქებოდა, ერთ ხელში შავი პურის ნაჭერი ეჭირა და ნელა ილუკმებოდა.

ჯარისკაცების სიმრავლე ისეთ ელფერს ახდენდა თითქოს ღუმის შენობა ყაზარმათ გადაექციათ, სადაც რაღაც მნიშვნელოვანი სასწრაფო საქმე კეთდებოდა.

ეკატერინეს დარბაზიდან ვალაცას ჩახლეჩილი, აღელვებული ხმა მოისმოდა. იქ, ჯარის კაცებით გაქედნილ დარბაზში, ლაპარაკობდა კერენსკი. ხელების ქნევით და ფეხების მოძიარობით თითქოს ძალას ახმარდა ჩაწყვეტილ ხმას.

სახე მისი გაოფლიანებული, ფერმკრთალი და დაღლილი იყო.

ფეხების ხმაურობასა და ხალხის გუგუნში ძნელი გასარჩევი იყო, რას ლაპარაკობდა ის. ჩემამდი მხოლოდ ნაწყვეტ-ნაწყვეტი სიტყვები აღწევდა.

— დაჰკრა საათმა... მტკიცეთ შევერთდეთ... კიდევ ერთი იერიში... გმადლობთ.— გაქედნილი ხალხის გუგუნისაგან დარბაზს ზანზარი გაქონდა და დეპუტატის სიტყვებიც სადღაც იკარგებოდა ამ მოზღვავებულ ხალხში.

ჯარის კაცები ღინჯათ და საქმიანი გამომეტყველებით იცქირებოდნენ აქეთ იქით.

შენობის მეორე კუთხეში, მარცხნივ, მწყობრათ წამწყვიტებული იდგენ მიხეილის საარტილერიო სასწავლებლის იუნკრები.

მათ გვერდში უდგა ღენერალი. ქუდი გულზე ქონდა დასვენებული და უცდიდა განკარგულების მიღებას სახ. ღუმის წვევებისაგან.

კერენსკიმ სიტყვა დაასრულა. გაისმა „ურა“-ს გრიალი.

მისი ადგილი მილიუკოვმა დაიკავა. ხალხი ისევ მიწყნარდა.

ის მაღლობას უცხადებს ჯარისკაცებს და მოუწოდებს მშვიდობიანობისაკენ:

— მხოლოდ შეკავშირებით შეგვიძლია ჩვენ სრული გამარჯვება მივიღოთ. ამიტომ პირველ ყოვლისა ჩვენ უნდა შევკავშირდეთ. ჯერ კიდევ არ შეგვისრულებია ყველაფერი. უეჭველია გამარჯვება ჯარის დახმარებით მოვიპოვეთ, მაგრამ ჯარი უაფიცრებოთ წარმოუდგენელია. შეგიძლიათ თუ არა, თქვენ ჯარისკაცებო, სიტყვა დასდოთ, რომ აფიცრებს გაუგონებო?

— გაძლევთ სიტყვას!.. მოისმის ერთხმათ ამოძახილი.

— შეგწევთ თუ არა ძალა, რომ ღირსეულ დარაჯათ უდგეთ დაწყებულ საქმეს და არაფერი ისეთი ჩაიდინოთ რაც შელახავს თქვენს ღირსებას?

— შეგწვევს და კიდევაც შევასრულებთ! ისევ გაისმის ჯარისკაცთა გრიალი

ამ ფიცის შემდეგ მილიუკოვი ტრიბუნიდან ჩამოდის. მის ადგილს იქერს გრენადერთა პოლკის უფროსი.

მან გაიმეორა და დაადასტურა ის, რაც მილიუკოვმა სთქვა და ბოლოს გრენადიორებს მიართა:

— წყვილ-წყვილათ დაწყვეთ გასავალში! გამოდის სახ. ღუმის წვერი გერასიმოვი და

ბოხი ხმით გადასცემს შეკრებილთ როძიანკოს სალამს, რომელიც საქმეებშია გართული დროებით მთავრობის კომიტეტში.

იწყეს დაშლა. იუნკრები დამწყვიტდნენ. ისმის განკარგულების გაცემის ძახილი, ფეხების ბრაზუნნი.

ამ დროს ელვის სისწრიფით ვრცელდება ხმა: პიტირიმი დაატუსაღესო.

პიტირიმი მოიყვანეს! ფერწასული და შემინებულია!

„ურაა!“ გაიძახიან აქეთ იქიდან.

პიტირიმის სანახავად არავინ არ დაძრულა ადგილიდან.

მე სასახლის დათვალიერებას შეეუდექი. ბუფეტში ისხდნენ ჯარის კაცები, თუთუნის კვამლში გახვეულნი, და ჩაის სვამდნენ... დერეფანში, სადაც დეპუტატები და მინისტრები დასვირბოდნენ წინათ, ახლა პურითა და ხორციით დატვირთული ჯარისკაცები დაფუსფუსობდნენ და დამშეულთ საქმელს ურიგებდნენ.

ბუფეტის მახლობლათ ოთახში სტუდენტები და კურსისტები რალაცას ფუსფუსობდნენ, მგონი ტყვიის მრქვეველის ლენტებს ტენილდნენ.

ყოველგან გასავალში, სავარძლებზე, სავარძლებს ქვეშ, კედლებთან და სკამებთან უძილობით მოქანცული ჯარის კაცები იყვნენ მიწოლილნი.

ქუჩაზე და ღუმის შესავალთან ხალხი თან და თან მატულობდა. თავრიდის სასახლიდან დაწყებული სუფოროვის პროსფექტამდე, მთელი თავრიდის ქუჩა ხალხით იყო გაქედლილი. სუფოროვის პროსპექტიდან ტყვიის მტყორცნელების ტაკა-ტაკი მოისმოდა. აქ პოლიციელები კიდევ მაგრათ ისხდნენ თავიანთ საფარში.

შეგროვილი ხალხი უსაზღვრო სიამოვნებას და მხიარულებას განიცდიდა. ყველას ღიმილი აჩნდა პირისახეზე.

ხალხმა ქვეყანას დაანახვა, თუ რა შეუძლია მას.

— ამხანაგებო! — გაკივის ქუჩის ერთ კუთხეში მალლობზე შემდგარი სტუდენტი. — კურლოვი დაატუსაღეს. მერე იცით როგორ? მთელი მისი სასახლე გადაჩხრიკეს, მაგრამ ვერსად მიაგნეს. მიაღგენ ბოლოს სამრეცხავო ოთახს. აქ იხილეს შემდეგი სურათი: კურლოვს გენერლის პაგონები აუხსნია, დიაცის კაბა ჩაუცვამს, თავშალი მოუხვევია და სარეცხს ქუჭყის — ... — აქ სტუდენტი სიცილს ველარ იკავებს. იცინიან ირგვლივაც; გაისმის მხიარული ყიჟინა და ხარხარი.

სამ საათზე ღუმის შენობას მახლობელი სახლის სახურავიდან ტყვიის მფრქვეველი დაუმიზნეს და ტყვიები სეტყვასავით დააყარეს. დასჭრეს რამდენიმე ადამიანი.

ადმიმალტისტოს შენობიდანაც გაისმის თოფების გრილი. აქ ჩამჯდარია ჯარის ერთი მცირე ნაწილი, რომელიც ჯერ არ გადმოსულა ხალხის მხარეზე.

უკანასკნელი შეტაკებებია. ბრძოლა გადამჭრელი იწყება.

სალამოს ჟამს ეს კიდევ უფრო თვალსაჩინო შეიქნა.

მე არასოდეს არ მინახავს და, მგონი, ველარც ვიხილო ასეთი სურათი.

ქალაქი გრიადებდა, ბობოქრობდა ვით გააფთრებული მხეცი. კედლებს ზანზარი გაქონდა.

ავტომობილების ბრიგინი, დაღეწილი მინების წკრიალი, თოფების გრიალი, ტყვიის მფრქვეველების შეუწყვეტელი ტა-ტა-ტა, ცეცხლისაგან წითლათ შეღებული ცა, აღტაცება, შიში, მხიარულება და მწუხარება.

— ყვლეფელი ერთი მეორეში ირეოდა და ერთ უცნაურ ხმათ ისმოდა.

სიბნელით ისარგებლეს პოლიციელებმა და სახლების სახურავებიდან გაახშირეს სროლა.

ქუჩაზე გავლა აუცილებელ სიკვდილს გიქაღდა, მაგრამ გამარჯვების სიხარულმა ყოველი შიში დასთრუნა. მთელი ქალაქი ქუჩებზე გამოეფინა.

ერთი მეორეზე უცნაური ამბები ელვის სისწრაფით ვრცელდება ხალხში.

— ციმბირელთა ეშელონი, რომელიც ხალხის „დასამშვიდებლათ“, გამოიწვიეს, ხალხს შეუერთდა!

— პროტაპოპოვი დააპატიმრეს!

— აღმირალტისტოვ დაეცა.

ახალ-ახალი ცნობები ყოველ წუთში მოსდევდა ერთი მეორეს.

ჯარისკაცები ალყას უკეთებდნენ სახლებს, სადაც პოლიციელები იმალებოდნენ. ჩხრეკდნენ და აპატიმრებდნენ მათ. მოზღვაებული ხალხი ბობოქრობდა. მთელი საუკუნოების განმავლობაში დაგუბული შხამი, გესლი, წყევლა, კრულვა და შეურაცხყოფა ერბაშათ ინთხეოდა გარეთ...

სროლა მატულობდა, მატულობდა ხალხს გუგუნნი და მებრძოლთა ყიჟინა. შეიარაღებული მუშები გააფთრებული ლომებივით აწყდებოდნენ ხან ერთს, ხან მეორე სახლს, საიდანაც პოლიციელები და ჯანდრები ისროდნენ.

ქალაქის თავზე რევოლიუციონური წითელი დროშა ფრიალებდა. პეტროგრადის ორ მილიონ მცხოვრებთ მონობის ჯაჭვებიდან აწყვეტილი საოცნებო და საყვარელი თავისუფლება მხურვალეთ ესალამებოდა, გამარჯვებას ულოცავდა.

ქალაქმა ჩვეულებრივი სახე მიიღო. აშკარაიყო:

— აღსრულდა! ხალხმა სამკვდრო მანვილი ჩასცა დახავსებულ წესწყობილებას და თავისუფლების დროშა ააფრიალა.

გაუმარჯოს ძღვევა მოსილ ხალხს!

გაუმარჯოს თავისუფლებას!

(„Кіевск. Мысль“.)

ყოველ-კვირული იუმორისტული გამოცემა

ეშმაკი

მიიღება ხელისმოწერა 1917 წლისათვის

ჟურნალის ფასი: 12 თვით 7 მ. —	
6 თვით 4 მ. —	კ.
3 თვით 2 მ. —	კ.
1 თვით —	70 კ.

ეშმაკის მათრახში დაიბეჭდება მხოლოდ იუმორის-ტული შინაარსის წერილები, ლექსები, მოთხრობები, ზღაპრები, არაკები, შარადები, გამოცანები, ნაკვესები და სხვა.

ჟურნალის სამხატვრო და სალიტერატურო მხარეს განაგებს ეშმაკი, ხოლო გამოცემის სამხეს კანტორა „განათლება“

რედაქცია სთხოვს როგორც თანამშრომლებს, ისე ხელის მომწერლებს რომ მასალები და ფული ამ ადრესზე: გამოიგზავნონ Тифლისь, С. Р. Таварткиладзе, Ольгинская, 6 поч. ящ. № 96.

„ერთობა“

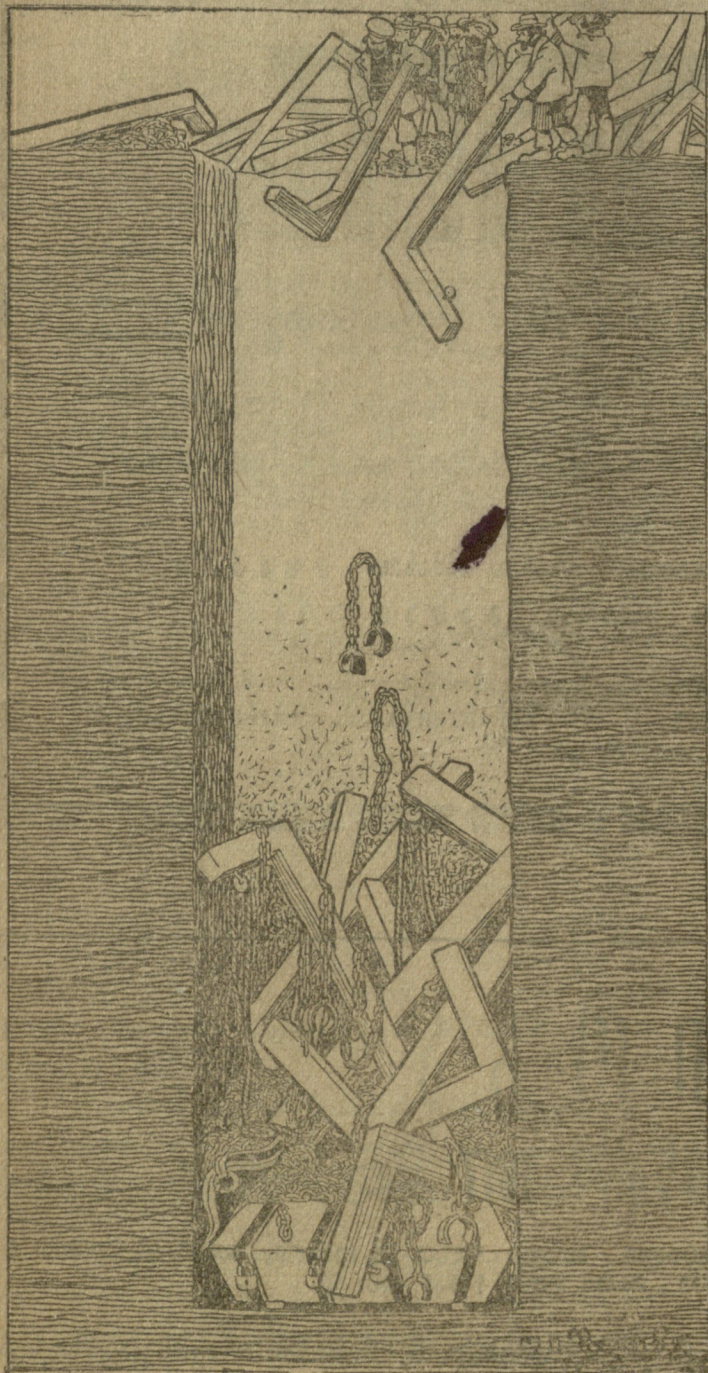
მიიღება ხელის მოწერა 1917 წლისათვის

ბაზეთი ღირს როგორც თფილისში, ისე პროვინციაში მთელი წლით 15 მანეთი, ნახევარი წლით 8 მ. საში თვით 4 მან. 20 კაპ., ერთი თვით 1 მან. 40 კაპ.

გაზეთის ფასი ხელის მომწერლებმა წინდაწინ უნდა გადაიხადონ, ნისიათ არავის გაეკზავნება. ფოსტით ხელის მომწერლებმა ფული შემდეგი ადრესით უნდა გამოგზავნონ: Тифლისь, почтовый ящикъ № 199, Власію Малакіевичу Бохохадзе.

თფილისის ხელის მომწერლებმა ფული უნდა შეიტანონ კანტორა „განათლებაში“ ოფლას ქუჩა № 6.

დაკრძალვა ბიუროკრატ მთავრობაში

ვის არ მოეხსენება სიდიადე იმ სიყვარულისა, რომლითაც ხალხი ეპყრობოდა ჩვენს ნეტარსენებულ ბიუროკრატ მთავრობაძეს! ეს ყველასათვის თვალსაჩინო და აშკარა იყო.

ამიტომაც ხალხი განსაკუთრებულის სიყვარულით და გულმოდგინებით შეუდგა მისი გვამის დაკრძალვას. ღრმა სამარე, ჩახერგილი ბიუროკრატ მთავრობაძის სხვა და სხვა სამკაულებითა, (სახრჩობელას ბოძები, ბორკილები და სხ.)

მოსაგონებელია სიფრთხილისა, განსვენებულისადმი. ხალხს ეშინია, არაფერ მოიპაროს ძვირფასი გვამი, ან თითონ არ აღგეს და გაიპაროს სადმე.

მოქალაქენო! მიაყარეთ მიწა და უთხარი: „საქმემან შენმან გაცხოვნოს შენა“-თქო.